

BULK-EMISSIONTESTAUSMENETELMIEN VERTAILUA

P Backlund¹, K Lappalainen¹, K Mahmoodi²

¹Työterveyslaitos (TY-OSK), ²Turun ammattikorkeakoulu

TAUSTA JA TAVOITE

Materiaalipäästölähteitä voidaan paikallistaa joko pinta- tai bulk-emissioselvityksillä. Bulk-emissioselvitykset eivät anna emissioista yksiselitteistä kvantitatiivista tietoa.

Niiden tuloksia voidaan käyttää materiaalipäästölähteiden paikallistamiseen ja koettujen sisäilmaongelmien syiden selvittämiseen.

Eri laboratoriot saattavat käyttää hyvin erilaisia emissio- tutkimusmenetelmiä, mikä vaikeuttaa laboratoriovälisten tulosten vertailua. Tarkoituksena oli löytää menetelmä, jota voitaisiin suositella yleiseksi standarditestimenetelmäksi.

TUTKIMUSMENETELMÄT

Vertailussa mukana olleet emissiokammiot näkyvät kuvissa. Testiolosuhteet olivat laboratoriokohtaisia ja vaihtelivat menetelmästä toiseen. Testatut materiaalit olivat eri ongelmakohteista kerättyjä rakennusmateriaaleja, kuten lattia- ja seinäpinnoitteita sekä seinärakenteita. Tarkempi kuvaus käytetyistä testiolosuhteista ja testatuista materiaaleista löytyy *Sisäilmastoseminaari 2010* - raportista.

μ-CTE; 6 x 50 ml

Lasikammio; 5 l

Kaasunpesupullo; 100 ml

Teräskammio; 60 l (M1)

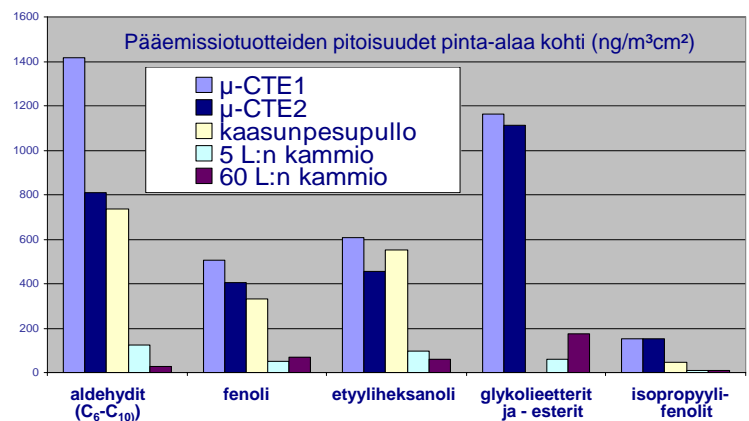
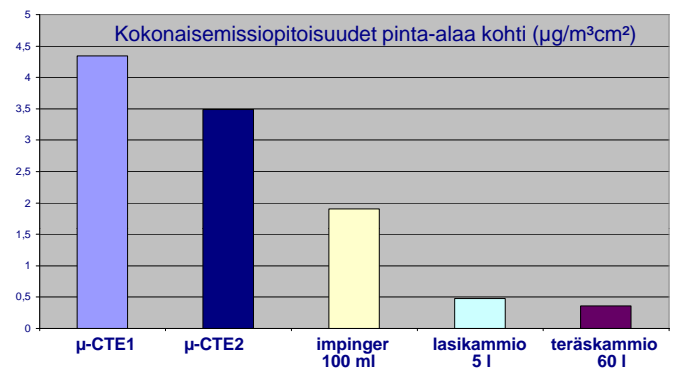
TULOKSET JA SUOSITUKSET

Alla olevissa kuvissa on esitetty kipsilevynäytteestä vapautuvien VOC-yhdisteiden keskipitoisuudet pinta-alaa kohti sekä pääemissiotuotteiden pitoisuudet pinta-alaa kohti. Menetelmien suurimmat eroavaisuudet todettiin polaaristen ja muiden heikosti haihtuvien yhdisteiden keräystehokkuudessa.

Kattavimmat tulokset saatiin μ-CTE -menetelmällä. Tämä menetelmä on lisäksi nopea (mahdollisuus testata 6 näytettä samanaikaisesti) ja se mahdollistaa tarvittaessa myös SVOC-emissioiden tutkimisen, kohotetuissa lämpötiloissa ($\leq 120^\circ\text{C}$).

Standardimenetelmäksi suosittelemme taulukossa esitettyä μ-CTE2 -menetelmää (30 min esihuuhtelu + 60 min näytteenotto). Jos CTE-laitetta ei ole käytettävissä, suosittelemme käytettäväksi vakioitua esihuuhtelu-aikaa ennen näytteenottoa, mikä mahdollisesti tehostaisi huomattavasti

haihtuvien yhdisteiden saantoa näillä menetelmillä.

Menetelmä	Olosuhteet ennen näytteenottoa	Näytteenottoaika ja ilmamäärä
μ-CTE1	Ei esihuuhtelua	30 min/1,9-2,4 l
μ-CTE2	Esihuuhtelua 30 min (n. 2 litraa)	60 min/3,9-4,4 l
Kaasunpesupullo (100 ml)	Näyte pidettiin suljetussa impinger-pullossa yön yli	30 min/noin 3 l
Lasikammio (5 l)	Näyte pidettiin suljetussa emissiokammiossa yön yli	60 min/noin 6 l
Teräskammio (60 l)	Näyte pidettiin 1 vrk kammiossa, ilman-vaihto päällä (n=1 h ⁻¹)	60 min/noin 6 l

